

Miljöskola på Sollerön

Sedan 1997 vajar den gröna flaggan både på skolgården och vid dagis. Den är ett bevis på miljöcertifiering. Det var fest på skolgården, när flaggan skulle hissas första gången. Skolorkestern spelade vår skolsång, kommunalrådet höll tal och miljökontorets representant kom med blommor. Barnen fick glass och solen sken.

Men miljöarbetet startade redan för mer än 10 år sedan på Solleröskolan. Det växte fram ur en aktiv utepedagogik med tonvikt på friluftsliv och naturstudier. Det viktigaste är och har från början varit att skapa en känsla för naturen hos barnen. Vi börjar redan från förskolan med att vara ute i alla väder. Då blir det viktigt att klä sig rätt och att ha en liten matsäck med sig. För de yngre barnen innehåller utedagen mycket lek, de äldre har en mer arbetsinriktad aktivitet. Det är fascinerande att vara ute i skog och mark med barnen. Många kommer till sin rätt på ett helt annat sätt än i klassrummet. I skolan skriver barnen sedan om vad vi gjort på utedagen - en bra träning av svenska i ett naturligt sammanhang. Vi kan lära med alla våra sinnen inomhus. Det är härligt att läsa en beskrivning från en arbetsdag, då en elev berättar om motvinden som hon kämpat med på isen, men sedan upplevelsen av lycka, då hon känner medvinden i ryggen på vägen hem. Det är utebildningen. Utan motvind ingen medvind!

1996 tog vi steget att försöka bli miljöcertifierade genom att söka Grön Flagg hos Håll Sverige Rent organisationen. För att bli certifierad måste man ha en handlingsplan för miljöarbetet med ett tema varje år och ett miljöråd. Man måste också lämna in en årlig rapport. Det finns tre teman att välja emellan, sopor och avfall, vatten samt energi. Ur arbetet med vatten växte bl.a. grodväxter fram. När vi arbetade med sopor och avfall byggde vi upp vår egen sopsorteringsstation. Arbetet med energi ledde till att vi började mäta vår egen energiförbrukning på skolan. Det i sin tur har lett till åtgärder, som minskat våra värmekostnader avsevärt.

Idag är all personal inom rektorsområdet engagerad i miljöarbetet och vi försöker tillsammans göra våra barn intresserade av miljöfrågorna.

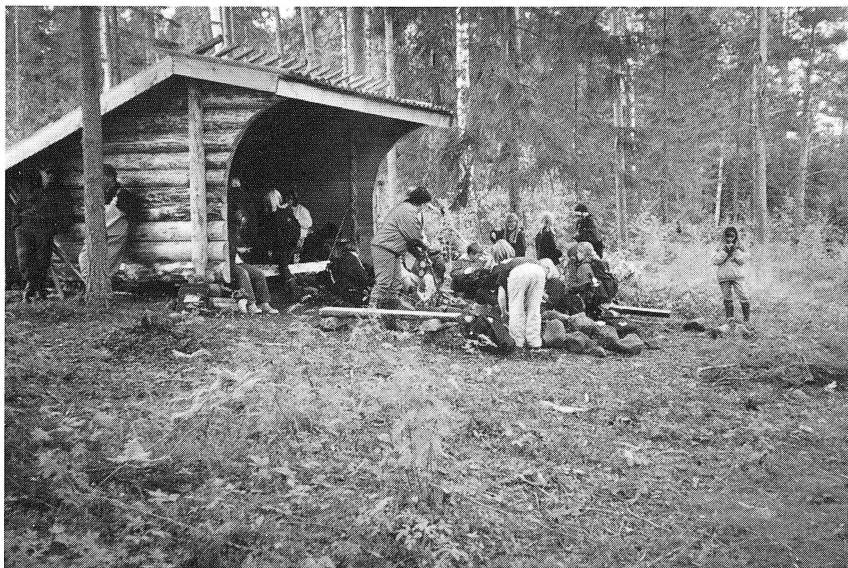

Ivriga miljöentusiaster från Sollerö skola sysselsatta med morotsskörd i Kulåra.

Många förändringar har skett på skolan både inomhus och utomhus de senaste åren. Vi har sedan hösten 1996 ett miljöråd, som består av klassrepresentanter och en personalrepresentant. Det sammanträder regelbundet och kommer med många bra idéer, och visar ett stort engagemang. Barnen har varit med och drivit igenom många av de förändringar som skett på skolan. De sköter och tömmer källsorteringsstationen. Miljörådet har idag en egen anslagstavla på Konsum där bl.a. deras protokoll finns anslaget. Vi har inga pappershanddukar, utan 6-års gruppen är handdukspatrull och byter och tvättar handdukar. Alla barn plockar varje höst några liter bär, som det kokas sylt av i skolköket. Att få äta äkta drottningssylt till pannkakan i skolan är inte dumt! Runt skolan har vi planterat fruktträd och bärbuskar. Dagens har ett eget växthus. Barnen hjälper till att städa klassrummen, källsorteringen sker redan i klassrummet. Vi har maskkomposter inomhus, som barnen sköter. Vi har ett arboretum (trädplantering) på skolgården där de flesta av ortens träd finns representerade. Där finns också en raritet, nämligen flik-alen, (Se Sool-Öen 1996 sid 39). Varje år har vi grodväkeri vid Agnmyren. Barnen har sytt västar med grodor på i slöjden, som de med glädje sätter på sig vid grodspelet. Vaktlistor görs upp och myren och grodorna vaktas hela dagen lång. Till och med TV har uppmärksammat händelsen och filmat våra duktiga grodväktare.

Vi har egen skolskog med slobod, där vi har utedagar året runt. Vi studerar träd och växter i skogen; vattnet och stranden och isen på vintern. Vi röjer och hugger ved. Brasan brinner alltid framför sloboden. Fikat är viktigt och ger en lugn stund och en naturlig samvaro.

Vi odlar morötter, potatis och kålrötter på ön under ledning av "odlingsgruppen", som består av föräldrar. Skördar gör barnen själva. Det är en fröjd att se dem blasta morötter, packa i säckar och lådor och bära in i källaren.

Matsäcken smakar bra i sloboden under en paus i miljöarbetet.

Vår miljömedvetna kokerska Marianne Louko (född Nordahl) försöker få till stånd skolmat, som är både närodlad och hemlagad. Hon fick tillsammans med läraren Ulla Schütt dela Mora Kommuns miljöpris 1997. De senaste åren har skolan också haft en egen gris, varje år inhyst hos olika föräldrar på ön. Den har matats med köksavfall från skolköket. Sedan hösten 1999 har köket på försök frikopplats från Mora kommuns kostenhet, vilket innebär att skolan sköter ekonomin själva. För första gången kommer vi att hösten 2000 kunna äta nötkött från kreatur på ön. Skolan har också sedan hösten 1999 gjort eget mjöl. Kökspersonalen och elever har varit i Mångbro kvarn och malt säden. I Mångbro kvarn finns fungerande kvarnstenar. När man mal

kornet i stenar istället för valsar, så blir flera näringsämnen kvar i mjölet. Man känner beundran för forna tiders kunskap. Det är också miljöfostran att känna till miljöhistoriska aspekter. Varje år har vi också en Sollerödag i skolan. Då studerar vi både vårt arv från forna tider och aktuella händelser på ön.

Skörden packas i säckar inför vinterns skolmåltider. Konsumfastigheten i bakgrunden.

Men som det står i vår miljöplan: “det är ändå i våra utedagar som den viktigaste fostran sker”. Utebildningen har under lång tid varit en viktig del av vår skolverksamhet. Vi vill försöka skapa en generation av barn och ungdomar, som är medvetna om miljöns betydelse för vår fortsatta existens. Barn som uppskattar och klarar av att vistas i naturen under olika väderförhållanden. Det är ur känslan för och omsorgen om naturen som miljöarbete egentligen kan starta. Miljöperspektiv får bli en länk till att bygga vidare, att se samband och påvisa konsekvenser av eget handlande. “Det spelar roll vad vi gör!”. Så är också namnet på den videofilm som mediapedagog Britt-Marie Meyer gjort om Sollerö Skolas miljöarbete.

Anneli Ryss